

Міністерство освіти і науки України
Одеський національний технологічний університет
Кафедра економіки промисловості

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА

на тему: «Напрями прискорення обігу оборотних засобів у зернопереробній галузі»

на здобуття ступеню вищої освіти «магістр»

Здобувачки(ча) Паук Я. М.

2 курсу ЗЗЕ-710 групи

Керівник проф. Самофатова В.А.

Кваліфікаційна робота допускається до захисту

Рішення кафедри від «12» грудня 2022 р., протокол № 7.

Завідувач кафедри економіки промисловості _____ проф. Павлов О.І.

Одеса – 2022 рік

ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНОЛОГІЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ

Факультет економіки, бізнесу і контролю

Кафедра економіки промисловості

Ступінь вищої освіти «магістр»

Спеціальність 051 «Економіка»

Освітня програма «Економіка підприємства»

ЗАТВЕРДЖУЮ

Зав. кафедри

економіки промисловості

«___» _____ 2022 р.

ЗАВДАННЯ
НА КВАЛІФІКАЦІЙНУ РОБОТУ ЗДОБУВАЧКИ

Паук Яни Миколаївни

1. Тема роботи: *«Напрями прискорення обігу оборотних засобів у зернопереробній галузі»*

Затверджена наказом від 15 вересня 2021 р. наказ № 723-03

2. Термін здачі здобувачем закінченої роботи 05 грудня 2022 р.

3. Вихідні дані до роботи: статистична звітність роботи підприємств за два роки; історія підприємств, публікації на тему напрямів прискорення оборотних засобів у зернопереробній галузі, інформація з інтернет-мережі та підручників
4. Перелік питань, які потрібно розробити: розкриття теоретичних аспектів оцінки ефективності використання оборотних засобів; техніко-економічна характеристика та аналіз виробничо-господарської діяльності ПрАТ «Каланчацький комбінат хлібопродуктів» та ДП «Куліндорівський КХП»; розробка заходу по підвищенню ефективності використання оборотних засобів підприємств ПрАТ «Каланчацький комбінат хлібопродуктів» та ДП «Куліндорівський КХП».
5. Перелік графічного матеріалу (з точним зазначенням обов'язкових креслень) – склад і структура оборотних коштів(рис.1.1.1); класифікація оборотних коштів щодо ступеня ліквідності та ризику вкладення (рис.1.1.2.); джерела формування оборотних засобів (рис.1.1.3.); структурно-логічна схема взаємозв'язку показника економічної ефективності основних фондів і факторів, що визначають їх рівень (рис.1.1.4.); виробництво зернових і зернобобових в Україні, т.т.о (рис.1.3.1); імпорт зернових культур (рис.1.3.2.); експорт зернових культур (рис.1.3.3.); фонд споживання (рис.1.3.4.); баланс зернових за основними видами у 2019 році (рис.1.3.5.); обсяг виробництва сільськогосподарських культур (рис.1.3.6.); основні техніко-економічні показники виробничо-господарської діяльності ПрАТ «Каланчацький комбінат хлібопродуктів» (табл.2.1.); виробництво продукції в вартісному й в натуральному вираженні (табл.2.1.1. та 2.2.2.); використання виробничої потужності підприємства (табл.2.1.2 та 2.2.3.); структура випуску продукції (табл.2.1.4. та 2.2.5.); вплив структурних змін на відхилення обсягу випуску продукції (табл.2.1.5 та 2.2.6.); показники оборотності оборотних коштів (табл.2.1.8 та 2.2.9.); основні техніко-економічні показники виробничо-

господарської діяльності ДП «Куліндорівський КХП» (табл.2.2); формування грошового потоку від операційної діяльності (табл. 3.1.5. та 3.2.5.); розрахунок показників ефективності проекту (табл.3.1.6 та 3.2.6).

6. Дата видачі завдання 15 вересня 2022 р.

Керівник _____ проф. Самофатова В.А.

Завдання прийняв до виконання _____ Паук Я.М.

КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН

Назва етапів кваліфікаційної роботи	Строк виконання етапів роботи	Примітки
1. Робота з літературними джерелами та розробка теоретичної частини роботи	15.09.22 – 29.09.22	Виконала
2. Надання характеристики ПрАТ «Каланчацький КХП», ДП «Куліндорівський КХП» та аналіз діяльності підприємств	01.10.22 – 22.10.22	Виконала
3. Розробка заходу по підвищенню ефективності використання оборотних засобів діяльності ПрАТ «Каланчацький комбінат хлібопродуктів» та ДП «Куліндорівський КХП»	23.10.22 – 30.11.22	Виконала

4. Оформлення пояснювальної записки відповідно до вимог, передбачених методичними вказівками	01.12.22 – 03.12.22	Виконала
--	---------------------	----------

Здобувач-дипломник _____ Паук Я.М.

Керівник роботи _____ проф. Самофатова В.А.

АНОТАЦІЯ

на кваліфікаційну роботу магістра

КРМ містить 126 сторінок, 19 таблиць, 10 рисунків, список використаних джерел з 20 найменувань, 5 додатків.

Метою виконання роботи є вивчення, дослідження та аналіз оборотних засобів на підприємстві та обґрунтування шляхів підвищення їх обігу на ПрАТ «Каланчацький комбінат хлібопродуктів» та ДП «Куліндорівський КХП».

Об'єктом аналізу, узагальнень і дослідження виступають процеси підвищення ефективності використання оборотних засобів підприємств в зернопереробній галузі.

Предметом дослідження є аналіз виробничо-господарської діяльності та напрями прискорення обігу оборотних засобів на підприємствах ПрАТ «Каланчацький комбінат хлібопродуктів» та ДП «Куліндорівський КХП».

Завданням роботи передбачено вивчення та аналіз стану економічної ефективності використання основних засобів в зернопереробній галузі; визначення шляхів покращення прискорення основних засобів на підприємствах ПрАТ «Каланчацький комбінат хлібопродуктів» та ДП «Куліндорівський КХП».

За результатами виконаної роботи сформульовані висновки та рекомендації щодо підвищення прискорення обігу оборотних засобів підприємства ПрАТ «Каланчацький комбінат хлібопродуктів» та ДП «Куліндорівський КХП».

Одержані результати можуть бути використані на підприємстві як заходи щодо вдосконалення його роботи.

Рік виконання роботи 2022.

Рік захисту роботи 2022.

ЗМІСТ

ВСТУП.....	9
РОЗДІЛ 1. НАПРЯМИ ПРИСКОРЕННЯ ОБІГУ ОБОРТНИХ ЗАСОБІВ У ЗЕРНОПЕРЕРОБНІЙ ГАЛУЗІ.....	14
1.1. Сутність, поняття оборотних засобів підприємства.....	14
1.1.1. Поняття, склад і структура оборотних засобів підприємства.....	14
1.1.2. Класифікація і принципи організації оборотних активів.....	17
1.1.3. Джерела формування оборотних засобів на підприємстві.....	20
1.1.4. Тенденції роботи зернопереробних підприємств України.....	22
1.2. Проблеми економічного розвитку зернопереробних підприємств в Україні.....	25
1.3. Економічна ефективність відтворення оборотних фондів в зернопереробній галузі харчової промисловості.....	33
1.3.1. Фактори, які формують економічну ефективність використання та відтворення основних фондів в зернопереробній галузі.....	35
1.3.2. Аналіз зовнішнього середовища функціонування підприємств зернопереробної галузі промисловості.....	39
Висновок до розділу 1.....	45
РОЗДІЛ 2. АНАЛІЗ СТАНУ ПРАТ «КАЛАНЧАЦЬКИЙ КОМБІНАТ ХЛІБОПРОДУКТІВ» ТА ДП «КУЛІНДОРІВСЬКИЙ КХП».....	48
2.1. Техніко-економічна характеристика ПрАТ «Каланчацький комбінат хлібопродуктів».....	48
2.1.1. Аналіз обсягу виробництва і реалізації продукції підприємства ПрАТ «Каланчацький комбінат хлібопродуктів».....	52
2.1.2. Аналіз складу структури й динаміки оборотних коштів підприємства ПрАТ «Каланчацький комбінат хлібопродуктів».....	58
2.1.3. Аналіз ефективності використання оборотних коштів на підприємстві ПрАТ «Каланчацький комбінат хлібопродуктів».....	60

2.1.4. Аналіз ефективності і використання матеріальних ресурсів підприємства ПрАТ «Каланчацький комбінат хлібопродуктів».....	61
2.2. Техніко-економічна характеристика ДП «Куліндорівський КХП».....	63
2.2.1. Аналіз обсягу виробництва і реалізації продукції підприємства ДП «Куліндорівський КХП».....	67
2.2.2. Аналіз складу структури й динаміки оборотних коштів підприємства ДП «Куліндорівський КХП».....	72
2.2.3. Аналіз ефективності використання оборотних коштів на підприємстві ДП «Куліндорівський КХП».....	74
2.2.4. Аналіз ефективності і використання матеріальних ресурсів підприємства ДП «Куліндорівський КХП».....	74
Висновок до розділу 2.....	75
РОЗДІЛ 3. ШЛЯХИ ПІДВИЩЕННЯ ПРИСКОРЕННЯ ОБОРОТНИХ ЗАСОБІВ В ЗЕРНОПЕРЕРОБНІЙ ГАЛУЗІ.....	77
3.1. Ефективність впровадження інноваційного проекту у виробництво ПрАТ «Каланчацький комбінат хлібопродуктів» та ДП «Куліндорівський КХП».....	77
3.1.1. Склад інвестиційних витрат на ДП «Куліндорівський КХП».....	78
3.1.1.1. Реалізація інвестиційного проекту на ДП «Куліндорівський КХП».....	80
3.1.2. Склад інвестиційних витрат на ПрАТ «Каланчацький комбінат хлібопродуктів».....	91
3.1.2.1. Реалізація інвестиційного проекту на ПрАТ «Каланчацький комбінат хлібопродуктів».....	97
Висновок до розділу 3.....	105
ВИСНОВКИ.....	106
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	109
ДОДАТКИ.....	112

ВСТУП

Кожний етап кругообігу оборотних засобів розпочинається і закінчується шляхом переходу в інший. Економічна ефективність цього процесу залежить не тільки від правильного прогнозування строків початку кожного з етапів, а й від визначення кількісної, вартісної та якісної характеристик початку, перебігу та закінчення всіх етапів процесу. Для цього потрібно визначитися з тим, скільки зусиль потребує початок, продовження та закінчення етапу, тобто скільки все це коштуватиме підприємству. Крім того, важливо бачити результати використання тих чи інших складових оборотних засобів на певному етапі. Тільки досягаючи максимальної віддачі на кожному з етапів, можна сподіватися за позитивний загальний результат. Конкретні результати досягаються швидше та краще, коли точно визначена мета та засоби її досягнення. Саме тому доцільно умовно поділити весь процес виробництва на декілька взаємозалежних етапів [9, с.11].

На стадії створення виробничих запасів шляхами прискорення обігу можуть бути:

- впровадження економічно обґрунтованих норм запасу;
- застосовувати при формуванні виробничих запасів принцип оптимального співвідношення ціни та якості;
- наближення постачальників сировини, напівфабрикатів, що комплектують вироби до споживачів;

Студент	Паук Я.М.			КРМ.ЕП.1.723-03			
				Текстова частина	Стад		Стор.
Керівник	Самофатова В.А.					5	126
Зав.каф.	Павлов О.І.				ОНТУ		

- поліпшення організації постачання, у тому числі через установа чітких договірних умов та їх виконання, оптимальний вибір постачальників, налагодження роботи транспорту;
- розширення складської системи матеріально-технічного забезпечення, а також оптової торгівлі матеріалами й устаткуванням;
- комплексна механізація й автоматизація вантажно-розвантажувальних робіт на складах.

На стадії незавершеного виробництва:

- прискорення науково-технічного прогресу (упровадження прогресивної техніки і технології, особливо безвідхідної, роторних ліній, хімізація виробництва);
- розвиток стандартизації, уніфікації, типізації;
- організовувати використання вторинних ресурсів;
- удосконалювання форм організації промислового виробництва, застосування більш дешевих конструктивних матеріалів;
- удосконалювання системи економічного стимулювання ощадливого використання сировинних і паливно-енергетичних ресурсів;
- збільшення питомої ваги продукції, що користується підвищеним попитом.

На стадії обігу:

- удосконалення маркетингової діяльності підприємства;
- стимулювання збуту продукції;
- ефективне управління дебіторською заборгованістю;
- пошук оптимальних схем взаємодії з банківськими установами з приводу залучення коштів і здійснення розрахунків;
- своєчасне оформлення документації та прискорення її руху;
- наближення споживачів продукції до її виготовлювачів;
- удосконалювання системи розрахунків;

Зернопереробна промисловість України – одна з найбільших галузей агропромислового комплексу, що здатна повністю задовольнити потреби населення у хлібопродуктах високої якості, а також експортувати свою продукцію за межі України. Зернопереробна промисловість України забезпечує населення борошном і крупами, а її відходи використовуються для виробництва комбікормів[9, с.35].

Продовольча безпека держави залежить від стабільної роботи підприємств зернопереробної промисловості основним завданням яких є своєчасне забезпечення хлібозаводів борошном, населення високоякісними хлібопродуктами, а тваринництва і птахівництва комбікормами. Успішне вирішення цього завдання залежить від продуктивної роботи підприємств зернопереробної галузі харчової промисловості України.

На сучасному етапі розвитку склалося важке економічне становище для всього народного господарства України і особливо для – харчової промисловості, так як ця галузь дуже залежить від інших галузей – машинобудівної, хімічної, нафтопереробної, і особливо платоспроможності населення. Також погіршилося становище і в зернопереробній галузі харчової промисловості.

Актуальність теми даної дипломної роботи полягає в тому, що в нашій країні на підприємствах зернопереробної галузі використовуються основні засоби ще виробництва радянських часів. Нової техніки багато господарств не в змозі придбати в зв'язку з тим, що велика ціна на об'єкти основних засобів. А це призводить до того, що продукція підприємства набуває високої собівартості.

Метою роботи є вивчення, дослідження та аналіз оборотних засобів на підприємстві та обґрунтування шляхів підвищення їх обігу на ПрАТ «Каланчацький комбінат хлібопродуктів» та ДП «Куліндоровський КХП».

Відповідно сформульованій меті кваліфікаційної роботи магістра передбачається виконання наступних завдань:

- досконально вивчити теоретичні основи організації оборотних засобів;
- проаналізувати зовнішнє середовище функціонування підприємств зернопереробної галузі промисловості
- дати оцінку внутрішньому та зовнішньому середовищу підприємств ДП «Куліндорівський КХП» та ПрАТ «Каланчацький комбінат хлібопродуктів»;
- провести аналіз фінансово-економічних показників діяльності підприємств ДП «Куліндорівський КХП» та ПрАТ «Каланчацький комбінат хлібопродуктів»;
- провести оцінку оборотних засобів підприємств ДП «Куліндорівський КХП» та ПрАТ «Каланчацький комбінат хлібопродуктів» та запропонувати шляхи її підвищення.

Завдання дипломної роботи – це вивчення та аналіз стану економічної ефективності використання основних засобів в зернопереробній галузі; визначити шляхи покращення прискорення основних засобів на підприємствах ПрАТ «Каланчацький комбінат хлібопродуктів» та ДП «Куліндорівський КХП».

Об'єктом дослідження кваліфікаційної роботи є процес підвищення ефективності використання оборотних засобів підприємств в зернопереробній галузі.

Предметом дослідження є аналіз виробничо-господарської діяльності та напрями прискорення обігу оборотних засобів на підприємствах ПрАТ «Каланчацький комбінат хлібопродуктів» та ДП «Куліндорівський КХП».

Методами дослідження дипломної роботи є наукові роботи українських та зарубіжних вчених стосовно оцінки ефективності прискорення оборотних засобів в зернопереробній галузі, методичні рекомендації з її оцінки. Дослідження виконувалось із застосуванням методів: аналізу, теоретичного узагальнення – для дослідження теоретико-методичних підходів оцінки

ефективності використання і прискорення оборотних засобів; економіко-статистичного, системного та порівняльного аналізу – для проведення аналізу використання оборотних засобів, експериментального – під час оцінки ефективності впровадження заходів по її підвищенню.

Інформаційною базою дослідження є українські та зарубіжні наукові праці, періодичні видання, присвячені оцінці ефективності використання оборотних активів підприємств в зернопереробній галузі, Закони України та інші нормативні акти, дані Державної служби статистики України, матеріали фінансової та статистичної звітності ПрАТ «Каланчацький комбінат хлібопродуктів» та ДП «Куліндоровський КХП»